

S učitelem tantry a šamanismu Johnem Hawkenem

TANTRA PRO HLEDAČE PRAVDY

Zdeněk Vojtíšek

John Hawken (*1952) je britský duchovní učitel žijící v Česku. Vede tým lektorů v instituci „Cesty transformace“, který poskytuje šest cest „osobního růstu a transformace života“, jak uvádí jeho internetová prezentace (<http://www.cestytransformace.cz>), a to hlavně v jeho Tantra centru (www.thetantracentre.com) u jihočeského města Blatná. Je to tantrická cesta, cesta doteku, cesta energie (bioenergetika), šamanská cesta, poutnická cesta a cesta temného erosu. Patrně nejnámější je Hawken jako učitel tantry.

Ve své internetové prezentaci představujete tantru jako cestu k celistvosti a jako prostředek k transformaci. Vysvětlil byste, co je míněno celistvostí a co přesně by mělo být transformováno a v co?

Tantra je cestou celistvosti tím, že překračuje dualitu. Nerozděluje svět na černé a bílé, dobré a špatné. V tomto smyslu se nezaměřuje na to, co by mělo být a nemělo být, ale na to, co je. V tom, co by mělo a nemělo být, kontroluje naše myšlenky a emoce mysl a morálka. Ale co se stane s tím, co by nemělo být? Nepřestane to existovat nějakým kouzlem. Je to potlačeno, odsunuto do stínu – je to, i když to není dovoleno. Tantra zahrnuje stín, temnotu a nevědomí. Ne proto, abychom žili amorálně, ale abychom to

temné přijali jako nezbytný první krok k transformaci. Jde o to transformovat to, co je v nevědomí, do vědomí, přivést světlo do temnoty. Přivést do vědomí naši sexualitu, naše libido, naše tužby a uvést tyto energie do souladu s naším duchem, s chápáním toho, kým chceme být a jak jsme se rozhodli v tomto životě vtělit. Problémem je, že jakmile si uvědomíte stín, uvědomíte si také, co jej vytvořilo: násilnost represe a tyranii mentálních konceptů.

Často říkáte, že vaším učitelem tantry je Margo (Margot) Anand. Patří do linie Bhagvána Radžniše – Osha. Setkal jste se někdy s Bhagvánem osobně? Inspiroují vás jeho knihy? Je rozdíl mezi vaším, Oshovým a Margotiným pohledem na tantru?

Byl jsem v Púně rok po Oshově smrti, takže jsem se s ním osobně nesetkal. Nikdy jsem nebyl sannjásinem, ale díky Margot, kolegům sannjásinům a některým jeho spisům mě něco z jeho učení inspirovalo. Například: „Tantra tě nabudí, obrátí tě dovnitř a zvedne tě nahoru.“* Mé vlastní chápání tantry se v průběhu let vyvíjelo vlastní cestou. Bylo ovlivněno hlavně mými vlastními zkušenostmi s prací s tělem (bodywork) a s bioenergetikou.** Kladu důraz na to, abych pomohl studentům k tělesnému zážitku jejich vlastních

* Radžnišova slova „... will turn you on, turn you in, and turn you beyond“ jsou zapsána v knize: OSHO, *The Book of Woman*, New Delhi: Penguin Books India 2002, s. 144.

** V tomto významu jde o psychotherapeutický směr, založený Wilhelmem Reichem (1897–1957).

Obě vysvětlení: Zdeněk Vojtíšek.

Obě fotografie: PhotoGuru © Igor Skalkin.

John Hawken - psychotherapeut, učitel tantry a šamanismu

Vystudoval anglický jazyk na univerzitě v Cambridgu. Už během studií se jeho zájem posouval směrem k divadlu. Svou duchovní cestu zahájil studijním pobytem u vynikajícího polského divadelního režiséra Jerzy Grotowského v jeho experimentální Divadelní laboratoři. Prošel výcvikem v Gestalt terapii a bioenergetice a po dobu dvanácti let působil jako psychotherapeut.

Tantra

V roce 1989 prošel tantrickým výcvikem u Margo Anand a od té doby se věnuje výuce dlouhodobých výcvikových programů rozvíjení lásky, sexuality, intimity a partnerských vztahů pro dospělé. V Johnově pojetí nás tantra navrácí k hlubokému přijetí naší nejpůvodnější existence. Je založena na integraci našeho světla i naší temnoty, země i nebe, duše i těla a snaží se o nalezení vlastní celistvosti. John se specializuje na práci s páry - na prohlubování a posilování partnerských vztahů. Při výuce tantry využívá zkušenosti ze své dlouholeté praxe v humanistické psychotherapii, Gestaltu, bioenergetice, biodynamické masáži a šamanismu.

Šamanismus

John Hawken byl pět let členem šamanské lože Dreamweavers Morningstar, kterou vede Arwyn Dreamwalker. Tam se věnoval především studiu šamanských tradic Keltů a domorodých amerických kmenů. Specializuje se na rituály zemských mystérií na posvátných místech, jako jsou kamenné kruhy a další silová místa v jeho rodném Cornwallu, ale i v České republice. Jeho největší láskou a vášní jsou rituály Šamanských léčivých kruhů.

Zdroj: <http://www.cestytransformace.cz/?lang=cz&menu=2>.

energií, aby prožívali svou vlastní pravdu spíše, než aby byli závislí na autoritě, ať už jsem to já sám nebo jiný učitel. Také pracuji se stínem, zatímco jiní učitelé by pracovali jen se „světlem“.

Jak vaše chápání tantry souvisí s tradiční indickou tantrou? Jakou inspiraci pro tantru poskytuje vaše šamanské studium a praxe?

Je téměř nemožné mluvit o indické tradiční tantrě, protože existuje mnoho protichůdných tradic. Mnozí Indové by přirovnali tantru k černé magii a tantra se takto nepochybně používala. Přečetl jsem mnoho sůter (i když v překladu) a vybírám z nich myšlenky a postupy, které mě inspirují. Mým cílem s indickou tantrou i domorodým americkým šamanismem není importovat cizí tradici a otrocky ji následovat, ale hledat inspiraci k vytvoření duchovní praxe, která je pro naši společnost relevantní. Jako učitel neotantry nemám za cíl osvícení, nýbrž stejný cíl jako hnutí lidského potenciálu, který Carl Rogers nazval „seberealizací“. Zajímavé je, že jsem byl pozván, abych učil v Indii tento druh tantry indické podnikatele, kteří chtěli pochopit vlastní tradici z hlediska Západu. Margot nazvala svou tantru „tantrou pro západní milenec“. Já bych ji spíše nazval „tantrou pro západní hledače pravdy“.

Striktně odmítáte nazývat tantru náboženstvím. Co přesně myslíte pojmem „náboženství“?

Organizovaný systém a instituce, které říkají lidem, čemu mají věřit, a vyhrožují jim tresty v případě, že sejdou z cesty. Tantra tě žádá, abys věřil jenom svým vlastním prožitkům. Existují v ní mapy a průvodci (učitelé), ale žádné autority.

O jaké energii mluvíte? Co je to „energetické tělo“ a jak to souvisí s „fyzickým tělem“? Mohl byste krátce vysvětlit „šivův princip“ a „princip šakti“?

Té záhadné energii se říká život. Na fyzické úrovni existujeme jako částice, jako látka, ale zároveň jsme energie, vlna. Životní energie proudí skrze fyzické tělo, oživuje nás informacemi, emocemi, vzrušením z pocitů, přitažlivosti a propojenosti. Naše energetické tělo není možné vnímat zrakem, ale je ho snadno možné cítit. Energetické tělo je nejprve beztvaré, ale tím, jak ho používáme, přijímá užitečné podoby, jako jsou čakry, cen-

tra, skrze něž můžeme soustředit životní energii tak, abychom vnímali určité aspekty života. Takže můžeme dát životní energii sexuální podobu, podobu lásky, podobu moci, duchovní podobu, podobu komunikace, vizionářskou podobu, existenciální formu. Ve skutečnosti je to primitivní, ale je to lepší než zcela nediferencovaná vnímání životní energie. „Princip Šakti“ je čistá energie a živost bez formy, „Šivův princip“ je vědomí, které dává energii formu prostřednictvím aktu cíleného vnímání.

Jaký druh vědomí nazýváte „tantrickým vědomím“?

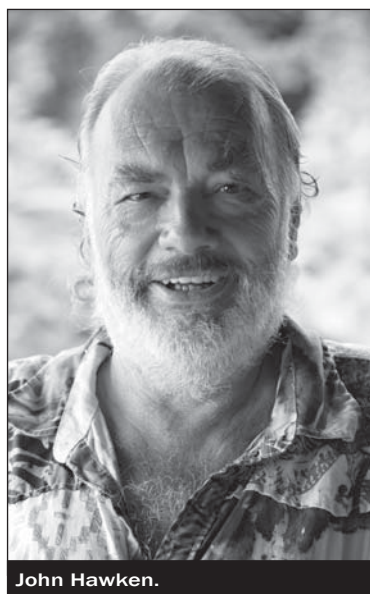
Tento výraz nepoužívám. Vědomí samo je inkluzivní, nedualistické, neodsuzující a soucitné. Vidí to, co je, spíše než to, co by mělo být.

Ve své prezentaci mluvíte o inicializaci. Je to metafora, nebo myslíte skutečný tantrický rituál?

Myslím, že máte na mysli zasněžení. Níže to velmi dramaticky - vúdú, krvavé oběti, ne? Pro mě to znamená přímou zkušenost principu tantry, kterou cítíte spíše ve svém těle a ve vaší energii než jen prostřednictvím své mysli. Ale současně je v mém učení velmi důležitá i mysl, aby demystifikovala tuto zkušenost tím, že chápete, co prožíváte a proč to prožíváte.

Představujete se jako psychoterapeut. Myslíte si, že vaše tantrické kurzy jsou skupinovou psychoterapií?

Představuji se jako bývalý terapeut. Terapie se zabývá otázkou „kdo jsem?“. Snažíme se získat zpět části naší osobnosti, které byly potlačeny našimi rodiči a společností. Tantra se ptá, kým si volíš být. Zaměřuje se na to, jak si vytváříme svou realitu, ať už nevědomky založenou na otiscích naší minulosti, na zděděných přesvědčeních či na traumatech, anebo vědomě založenou na našich principech a volbě životního stylu. Základní volbou je, zda život přežít, nebo žít. Soustředím se na řízení sebe a ostatních a budu žít ve strachu z energie, anebo

John Hawken.

si vyberu energii, její proud, a nechám život, aby se sám děl, a budu důvěřovat spíše ve svou energii než ve svou mysl? Založím svůj život na morálním a mentálním „mělo by se“ a „nemělo by se“, anebo půjdu za svými impulsy, které vedou k sebeaktualizaci, a budu hledat pravdu v blaženosti a kráse?

Když jsem sledoval dokumentární film „Tantra“ od Benjamina Tučka, byl jsem trochu nervózní z dramatických dopadů, které měly tantrické kurzy na páry, které se jich účastnily. Chápu, že odpovědnost je na nich. Ale stejně, jste si jist pozitivním dopadem svých kurzů?

Je mnoho párů, které ke mně chodily na kurzy a říkaly mi, že kdyby nebylo tantrických kurzů, už by spolu nebyly. Kurzy vás konfrontují s tím, co se ve vašem vztahu skutečně děje, a dají vám veškerou podporu v hledání způsobu, jak spolu zůstat v upřímnosti a otevřenosti a jak jít hlouběji k opravdové lásce a intimitě. Tantrický model je pro páry, aby se učili jeden od druhého a vzájemně se podporovali a inspirovali ke splnění svého posvátného účelu.

V Rumunsku a v Česku byli dva učitelé tantry nedávno odsouzeni k trestu vězení. Cítíte, že by mohlo být nebezpečné provozovat kurzy tantry v Evropě?

Existuje nebezpečí, že pozice duchovního učitele se stane příležitostí k získání moci. Pokora, otevřenost a transparentnost jsou nezbytné. Nikdo z nás není dokonalý a děláme chyby, většinou tehdy, když nás ovládá naše ego. Nemáme právo stát se autoritami a říkat: „Měl bys dělat to a to.“ Musíme být průvodci a říkat: „Podle mých zkušeností toto může vést k bažině iluze a toto může vést ke stále větší lásce.“

Děkuji za rozhovor.

Medailonek autora rozhovoru je na straně 37; na překladu spolupracovala Jitka Schlichtsová.